

Dosarul nr. 3ra-1564/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila și V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Biroul Vamal Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea sumei și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 4 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Centru, fiind menținută hotărârea din 28 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central,

c o n s t a t ă:

Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” a depus cerere de chemare în judecată la 18 august 2017 împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

Reclamantul în motivarea pretențiilor a indicat că la 23 iunie 2017, a declarat importul unui lot de marfă „pește congelat - clupea heringus”, greutatea netă de 19 800 de kg.

Valoarea în vamă a mărfii a fost calculată conform prevederilor legislației în vigoare, în mărime 171 372, 40 de lei, respectiv, calculîndu-se drepturile de import în mărime de 35 097,07 de lei.

S-a indicat că în vederea confirmării valorii în vamă a mărfii, au fost depuse următoarele acte: factura comercială (INVOICE) nr. 225 din 15 iunie 2017, care confirmă valoarea mărfii facturate în sumă de 6 732 de euro, echivalent a 137 523,32 de lei; contractul de transport din 22 iunie 2017, care confirmă valoarea serviciilor respective în sumă de 1 850 de dolari SUA, echivalent a 33 849,08 de lei.

Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” a specificat că la 27 iunie 2017, colaboratorul vamal a prezentat brokerului un act de inspecție în care s-a indicat „... erori, neconcordanțe ...” și „... date din acte sunt contradictorii și există discrepanță între prețul declarat și valoarea mărfurilor indicate anterior importate...”.

Totodată solicitîndu-se alte acte, documente și informații care sunt în măsură să certifice valoarea reală a mărfii, iar în aceeași zi, de către declarant au fost prezentate 12 înscrisuri (documente) care confirmă valoarea reală a mărfii importate

Reclamantul a precizat că organul vamal, în actul de inspecție a indicat că va accepta valoarea doar de 13,84 lei/kg, neacceptând factura comercială și prețul unui kg de marfa - 0,34 euro, astfel, impunând declarantului achitarea drepturilor de import cu surplus de 102 659,96 de lei.

Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” consideră că corectitudinea valorii în vamă a mărfii declarate, se confirmă și prin ordinul de plată nr. 22 din 1 august 2017, prin care s-a achitat, prin virament suma de 6 732 de euro, valoarea tranzacției și factura fiscală cu număr și dată concretă.

A solicitat reclamantul recunoaștea ca fiind ilegale actele și acțiunile organului vamal la importul declarat la 23 iunie 2017, DV 154567 și răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/11-9975 din 1 august 2017, anularea actului de inspecție din 27 iunie 2017, cu restituirea sumei de 21 024,76 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, încasarea sumei și cheltuielilor de judecată a fost admisă.

Au fost anulate actele de inspecție din 27 iunie 2017 și s-a restituit Societății cu Răspundere Limitată „Pascofiș” suma de 21 024,76 de lei.

S-a dispus încasarea din contul Biroului Vamal Centru în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Pascofiș” a sumei de 800 lei – cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 108, 112-116).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a considerat că probele anexate la dosar justifică pretențiile invocate în acțiune.

Manifestînd dezacord față de hotărârea primei instanțe, Biroul Vamal Centru 2 martie 2018, a contestat-o cu apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărârii din 28 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 4 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Centru, fiind menținută hotărârea din 28 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central (f.d. 143, 144-151).

Pentru a decide astfel, instanța de apel concluzionat că prima instanță a elucidat toate circumstanțele pricinii, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție corectă.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, Biroul Vamal Centru, la 24 septembrie 2018, a contestat-o cu recurs solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că atât instanța de apel, cât și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Recurentul a specificat că Actul de inspecție care stă la baza unui proces-verbal privind săvârșirea unei contravenții vamale cu caracter material sau care propune prezentarea de acte suplimentare pentru stabilirea valorii în vamă, se consideră act preparator și nu poate fi contestat separat.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni

este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 152), fiind recepționată de către recurent la 14 august 2018 (f.d. 160).

Prin urmare, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimaților la 16 octombrie 2018, iar în adresa Curții Supreme de Justiție la 19 noiembrie 2018 a parvenit referința prin care Societatea cu Răspundere Limitată „Pascofiș” a solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura

sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Marc Brauer v. Germania, 1 septembrie 2016, parag. 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, parag. 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bunei-administrări a justiției (a se vedea, mutatis mutandis, Benjamin Nersesyan v. Armenia, 19 ianuarie 2010, parag. 22; Erfar – Avef, ibidem, parag. 41, Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Miessen, ibidem, parag. 67; Trevisanato v. Italia, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, Sturm v. Luxemburg, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurentul Biroul Vamal Centru a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 4 iulie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurentului Biroul Vamal Centru nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele

prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecătii nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyanyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Biroul Vamal Centru nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Biroul Vamal Centru se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu